

אלו: מר לוי אשכול, מנהל מחלקת החתישבות
של הסוכנות היהודית.

מאת: ה. נביר, משרד המטחון, רחוב אסתר המלכה 4,
תל-אביב.

הנדון: חיטול מחנות העולים.

א. 2.

מחנות העולים מהווים כיום קן לאנשים בטלנים ועצלנים,
לאנשים שמתכוונים לנצל את האדיבות הציבורית ביחס להארחת הניתנת
להם לאין גבול. העולים, כמעט רובם, יוצאים לעבודה שמורמנת להם,
ובני משפחתם נשארים בבית העולים כדי לשמור על המקום ולקבל את
המזון והטיפול הניתן להם מן העזרה הציבורית.

כיום נמצאים עדיין במחנות, עולים שבאו ארצה עוד לפני א
שבעה חודשים ונהנים מן הארחה הזאת. בעבר היו אנשים אלה הרוצים
טבעים ונשאו את עצמם. הם פנו בבקשה לתקן את הבתים בכפרים
הערכיים הנפושיים, ועם קבלת עזרה כספית מינימלית החכונו להקלט
בהם ביחס עם משפחותיהם. וככה לחיות נושאים את עצמם בעול כיתר
האזרחים ולהיות יעילים לצבור ולסריגה. על זאח לא גטו און קטא
אליהם, אה הבתים בכפרים הנפושיים רק עכשיו מתקנים אותם והעזרה
הכספית קונסטרוקטיבית טרם נתנה להם. אולם, במשך החקופה הזאת
במחנה, הרשוה המטפלת בהם הוציאה עליהם במזון וכטיפול עוד יותר
מה, יותר מאשר הם התכוונו לקבל כחוד עזרה קונסטרוקטיבית.

הדבר הזה מעורר בלב העולים, כי מוטב להחנות מן העזרה
הציבורית מאשר להשתדל להיות אזרחים יעילים למדינה. כפי הנראה,
יש טוב אנשים אשר מעונינים לשם אינטרסים פרטיים, בקיום מחנות
העולים במסדרים גדולים, ועל אלה להוכיח שעל קיומם של העולים
מוציאים סכומים עצומים. אך מצב זה לא רק שאינו מביא כל הועלת
לעולים עצמם, אלא, גם משחית את האופי שלהם אשר באופן מסיכולוני
מתחככים לרמאים ועצלנים ונעשים לעול כבר לצבור טלמי הסמים של
המדינה.

הענין הזה טעון חקון טהיר, כי הלך הרוח והמחשבה אצל
רוב העולים אינו כאלו יחידים אשר מתכוונים רק לנצל את האפשרות
המורמנת להם וכפי שבפיהם: לאכל ולשתות ע"ה מר בו נוריוון ראש
הממשלה.

יש להרציב וערה מיוחדת ולהטיל עליה ללמוד מקרוב את הכעיה
הכאובה הזאת. על הועדה הזאת למצוא את הדרך לתיאום ולהיטול
המחנות כדי להביא את העולים למצב פרואוקטיבי שבו יוכלו לעמוד
ברשות עצמי. יש לקבוע חקופה מסויימת של הארחה, שלאחר החקופה
הזאת על העולים לראוב להקלט באופן עצמאי בעבודה אשר מתאימה לרוחם,
ועל אלה שלא יקלטו בצורה הזאת יש להעבירם למקומות של עבודה כפיה
של הממשלה בעבודות צבוריות ארציות, או בקטיף ההרדים אשר לכעיה
הזאת טרם נמצא פחרון מתאים.

משרד ראש הממשלה תקציב ביום
1949 11 18
22-3235
נמסר ל...
ל...

./.

מחנות העולים בעתיד, צריכים להוות נקודות החישוב של קבע לאורך קווי התחבורה שיקשרו בעתיד את ים המלח לשהי נקודות מוצא לים. אחת דרך באר שבע לים התיכון והשניה לאילת במפרץ עקבה. כמו כן באיזורי המסעים של פרי הדר, אשר לעולים רבים תהיינה אפשרויות של קליטה בעבודה חלקית בקטיף ויתר זמנם יוקדש לעיבוד מסקי עזר קטנים של 5 דונם בו יגדלו ירקות, בסנים ומספא לעופות ובהמות. מסקי עזר אלה יבואו לבקל את המצוקה של המדינה על ייצור המזון וישפיעו על הפחתת היבוא מהחוץ. לאורך קווי התחבורה של המדינה יש לנסוע עצי חרובים שבפרי אפשר יהיה להשתמש לתעשית דבש מלאכותי והפסולת תשמש למזון בשביל בעלי החי.

מראשית ההתישבות היהודית בא"י שהיה ידוע למדי אל אי- יכולתה של הארץ לכלכל את חושביה מלחם מן הארץ. על כן לנוכח מצבנו המדיני שאנו מוקפים ע"י המדינות הערביות ולנוכח מצבנו הכלכלי שאין הארץ מתאימה לכלכל את חושביה, עלינו לדאג בעוד מועד להבטיח לנו דרך לקשרים ישירים עם אוסטרליה שממנה נוכל לקבל את המזון החיוני ביותר. היא תספק לנו את החטה, הבשר, החמאה והגבינה, ועוד מצרכי מזון אחרים דרך ים סוף לאילת מבלי להזדקק לעבור את תעלת סואץ. הדרך הזאת תובטח לנו רק כאשר נהפוך את אילת לבסיס צבאי וימי חזק במפרץ עקבה. וזה יהיה אפשרי רק ע"י תכנון מתאים לכלים את הנגב הדרומי כרוגמת ההתישבות הצפופה של חופי ים התיכון. לשם הצלחה בחכנית זאת לקיים את הבסיס באילת יש הצורך להקים נקודות התישבות של קבע לאורך קווי התחבורה שציינתי לקשר את ים המלח לאילת וליים התיכון.

המתישבים בנקודות אלה ימצאו תעסוקה חלקית בטפעלי ניצול אוצרות הטבע של ים המלח והנגב. יתר זמנם יוקדש לעיבוד מסקי עזר שלהם. צורת ההתישבות הזאת תבטיח לעולים קיום על הכנסה מנוונת הן מן העבודה בחוץ והן מעיבוד של מסקי עזר הזעירים אשר יספקו תוצרה הקלאית למתישבים עצמם ולמרכזים הגדולים, חל-אביב, באר-שבע, ירושלים ואילת.

בכבוד רב,

ח. נגיד

העמק: לראש הממשלה מר דוד בן-גוריון.